

Dosarul nr. 3ra-912/18

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău Central (A. Brumaru)

Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (S. Gîrbu, Gr. Dașchevici și L. Bulgac)

Î N C H E I E R E

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Mardari Nichita, reprezentat de avocatul Țurea Victoria,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Băcioi, intervenient accesoriu Mardari Nichita cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, prin care a fost respins apelul declarat de Mardari Nichita, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 25 septembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 17 august 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Băcioi, intervenient accesoriu Mardari Nichita cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea pretențiilor reclamantului a indicat că în conformitate cu Legea privind administrația publică locală, a efectuat controlul de legalitate a deciziei Consiliului comunei Băcioi nr. 2/23 din 12 mai 2017 și consideră că aceasta a fost doptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

Prin notificarea nr. 1304/OT4-167 din 26 iunie 2017, Oficiul Teritorial Chișinău a solicitat Consiliului comunei Băcioi abrogarea deciziei respective, însă, notificarea respectivă a rămas fără răspuns.

S-a menționat că conform punctului 1 din decizia contestată, a fost probat planul geometric al terenului cu nr. cadastral 5511318080, cu modificarea suprafeței din 0,1720 ha în 0,2944 ha. Drept urmare, prin majorarea suprafeței de teren, a avut loc modificarea planului cadastral al terenului, iar prin pct. 2 și pct. 3, Consiliul a acceptat vânzarea cotei - părți a administrației publice locale, în mărime de 0,224 ha, lui Mardari Nichita în sumă de 1436,71 lei, conform borderoului de calcul.

Reclamanta a mai specificat că potrivit Legii cadastrului bunurilor imobile, planul cadastral și/sau geometric pot fi modificate numai în cazul:

a) acordului scris al tuturor titularilor de drepturi asupra linurilor imobile ale

căror interese sunt atinse, în condițiile ca această modificare să fie conformă normelor tehnice caracteristice pentru bunurile imobile respective, să fie necesară pentru o mai bună administrare a acestor bunuri și să nu contribuie la tănuirea tranzacțiilor cu suprafețele de teren;

b) emiterii unei hotărâri a instanței de judecată privind modificarea lor;

c) necesității corectării erorilor care nu influențează hotarele terenului sau nu ating alte interese ale titularilor de drepturi asupra bunurilor imobile;

d) deciziei proprietarului privind formarea bunului imobil;

e) actului de stabilire a hotarelor prevăzut la art. 19 alin. (6) din legea citată.

Prin urmare, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a precizat că ton în Legea cadastrului bunurilor imobile este stabilit că la modificarea planului cadastral sau geometric, specialistul de lucrări cadastrale va întocmi actul de constatare pe teren, de un model aprobat de Agenție, în care vor fi descrise modificările efectuate în plan, inclusiv modificările de suprafață, cauzele necesității de modificare și se va notifica îndeplinirea sau neîndeplinirea condițiilor prevăzute pentru acest caz.

Reclamantul a punctat că decizia contestată contravine și pct. 110, 115 a Instrucțiunii cu privire la modul de elaborare și actualizarea planurilor cadastrale și geometrice aprobată prin ordinul nr. 140 din 6 august 2012 de către Agenția Relații Funciare și Cadastru.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a mai precizat că potrivit borderoului de calcul al prețului de vânzare-cumpărare al terenului, a fost calculată suma de 1436, 71 lei, care constituie produsul dintre mai mulți indici stabiliți de Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-umpărare a pământului.

Aplicarea la caz a indicelor 621.05, 0.3 și 1.0 reclamantul o consideră ilegală, indicând în sensul dat că acești termeni sunt folosiți pentru calcularea vânzării terenurilor agricole (621.05, 0.3) și în cazul în care sunt amplasate construcții pe terenul respectiv 1.0), or conform extrasului din Registrul Bunurilor Imobile, terenul respectiv are statut „pentru construcții”, însă nu este înregistrată nici o construcție pe terenul dat.

Consideră reclamantul că, decizia contestată este ilegală, din motiv că modificarea lanului cadastral prin majorarea suprafeței, fără acordul tuturor proprietarilor terenurilor învecinate, este interzis de lege. Totodată, costul vânzării terenului cu suprafața de 0,1224 ha a fost calculat contrar prevederilor legale.

Solicită Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat anularea deciziei Consiliului comunei Băcioi nr. 2/23 din 12 mai 2017, prin care a fost aprobat actul de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric cu nr. 5511318080, pe numele lui Mardari Nichita.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 25 septembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Băcioi, intervenient accesoriu Mardari Nichita cu privire la anularea actului administrativ a fost admisă.

A fost anulată decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 2/23 din 12 mai 2017 „cu privire la aprobarea actului de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric cu nr. 551 1318080 cet. Mardari Nichita” (f.d. 27, 31-35).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018, a fost respins apelul declarat de Mardari Nichita, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul

Central din 25 septembrie 2017 (f.d. 73, 74-79).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 10 mai 2018 Mardari Nichita, reprezentat de avocatul Țurea Victoria a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Totodată recurentul a mai indicat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Mardari Nichita a fost împrăprietărit încă în anul 1992 în baza hotărîrii nr. 1/2 din 17 ianuarie 1992.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d. 80), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 11 iunie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificînd încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și avînd în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bunei-administrări a justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în

limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Mardari Nichita, reprezentat de avocatul Țurea Victoria a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentului Mardari Nichita, reprezentat de avocatul Țurea Victoria nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, *ibidem*, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide

în mod unanim că recursul declarat de Mardari Nichita, reprezentat de avocatul Țurea Victoria nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune

Recursul declarat de Mardari Nichita, reprezentat de avocatul Țurea Victoria se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea